

Udomiteljstvo djece u Istri

U povodu obilježavanja dvadesete obljetnice rada Hrvatske mreže zdravih gradova i teme "Zdravlje djece i mladih, kojoj je posvećen mjesec ožujak, 13. ožujka 2008. u Gradskoj knjižnici i čitaonici Pula predstavnici Humanitarnih udruga "Nadomak sunca" i "Oaza" održali su izlaganje na temu Udomiteljstvo djece u Istri – "Način zdravijeg odrastanja za djecu bez adekvatne roditeljske skrbi".

Obje se udruge bave poticanjem i promicanjem udomiteljstva na području Istarske županije, a od srpnja 2007. u suradnji sa Županijom provode projekt "Udomiteljstvo djece u Istri" u sklopu programa CARDS 2004.

Uz predstavnike medija (Glas Istre, Radio Pula i Jutarnji list), odazvali su se i predstavnici mladih u udomiteljstvu, "Udruge udomitelja Istarske županije", Grada Pule, Obiteljskog centra Pula i druge osobe koje se zanimaju za udomiteljstvo.

Voditeljica projekta Odilija van Manen-Rojnić (udruga "Nadomak sunca") ukratko je izložila zbog čega je ponekad potrebno pružiti djeci skrb izvan roditeljskog doma te što je to zapravo udomiteljstvo, kako se provodi u praksi, koja je razlika u odnosu na posvojenje i što to znači u pravnom pogledu. Izložila je i što za djecu znači sigurnost i privrženost u obitelji te da je udomiteljstvo zbog toga u mnogo slučajeva najzdravija solucija, ako djeca ne mogu odrastati sa svojom primarnom obitelji.

Teorija privrženosti objašnjava zašto je privrženost osnova za zdravi razvoj djeteta, što se događa kad privrženost nije razvijena i

što se može napraviti kako bi se umanjila šteta uzrokovana nedostatkom privrženosti. Prema navedenoj teoriji, dijete se vezuje uz osobu koja mu pruža zaštitu, što kod djeteta stvaraj osjećaj sigurnosti i povjerenja, te je temelj za stvaranje pozitivne slike o samome sebi, pomaže u razvijanju motoričkih sposobnosti, koncentracije pri učenju i osjećaja odgovornosti. Osim toga, stručnjaci smatraju da svako dijete ima potrebu pronaći svoje korijene te se vratiti njima, pa su dobri i redovni kontakti s biološkim roditeljima potreba svakog djeteta.

Usprkos mnogo prednosti udomiteljske skrbi prema onoj u institucijama, u Istri još nema tradicije udomiteljstva i udomiteljstvo nije dovoljno razvijeno, osim srodničkog, gdje su udomitelji bake i djedovi. Preko CARDS projekta "Udomiteljstvo u Istri" namjera je pridonijeti razvoju kvalitetnog udomiteljstva djece u Istri kroz:

- pružanje podrške udomiteljskim obiteljima (materijalne i nematerijalne), uglavnom kroz usluge koje pružaju humanitarne udruge "Nadomak sunca" i "Oaza"
- susretanje posebnih potreba djece u skrbi (aktivnosti, terapije) i kreiranje platforme na kojoj se može čuti i njihov glas
- jačanje udomiteljskih udruga u Istri ("Oaza", "Nadomak sunca" i Udruga udomitelja Istarske županije).

Eva Husak Bačac, predsjednica humanitarne udruge "Oaza" istaknula je primjere iz udomiteljske prakse te dodala da sami dječji

Primjeri iz prakse:

2. Beba

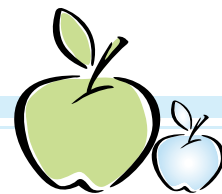
Dijete u dobi od 1,5 godine treba hitan smještaj. Majka u izvanbračnoj zajednici u kojoj su i ona i dijete zlostavljani. Nikako ne uspijeva pobjeći od izvanbračnog druga. Nakon dogovora s Centrom za socijalnu skrb o prihvatu djeteta, majka uspijeva s djetetom pobjeći od nasilnika i donijeti dijete. Dijete ostaje na zbrinjavanju u udomiteljskoj obitelji dok majka traži oporavak, smještaj i zaposlenje izvan mjesta prebivališta. Majka redovito kontaktira s djetetom i povremeno ga posjećuje. Nakon jedne godine majka je situirana, zaposlena, uz odobrenje CZSS-a uzima dijete i nastavlja se brinuti o njemu.

domovi traže vikend-udomitelje, koji bi dali pojedinom djetetu ugodaj obitelji barem vikendom. To je posebno važno za onu djecu koja vikendom ostaju u domu, dok ostala djeca odlaze svojim obiteljima. Ovakva vrsta udomiteljstva primjenjuje se u nekim gradovima Hrvatske, a razvijena je u inozemstvu. Mladi iz udomiteljstva dali su svoju sliku obitelji u kojoj se nalaze i pokušali to usporediti s domskim smještajem. "U udomiteljskoj obitelji sam dobila ljubav i brigu, što mi je pomoglo u razvoju, a vjerujem da ću uz pomoć toga, kad ja budem majka, znati i moći pružiti pravu roditeljsku ljubav svojem djetetu", kaže osamnaestogodišnja Ivka.

Primjeri iz prakse:

1. Tinejdžerka

Dijete u dobi od 15 godina, premješteno iz popravnog doma u obitelj, jer je to bilo bolje za dijete. U popravnom domu počela s bježanjem, konzumiranjem alkohola, pušenjem marihuane, izlazila s društvom socijalno neprihvatljivog ponašanja. Završila 8. razred osnovne škole, ne pohađa nikakvu školu. Kod dolaska u obitelj pokušavala privući pažnju, vrlo vrijedna, čak i previše. Pokušava zadobiti ljubav ukućana stalnim uključivanjem u kućanske poslove. Obitelj je upisuje u srednju strukovnu školu. Vrlo nizak nivo obrazovanja, ali vrlo vrijedna i trudi se. Loš odnos s biološkim roditeljima, ne želi kontakte s majkom, s ocem povremeni kontakti. Obitelj radi na poboljšanju odnosa, idu u posjete roditeljima, braći i sestrama. Nakon tri godine završava strukovnu školu s odličnim uspjehom. Dobri kontakti s roditeljima, osamostaljuje se, zapošljava i odvaja od obitelji. Nakon 2 godine se udaje u dobi od 20 godina, sada ima svoje dijete.

Ipak ostaje još mnogo nerazjašnjenih pitanja vezanih za djecu – što sa onima nakon 18 godina, zašto su domovi prepuni, a udomitelji imaju mjesta, što s djecom koja su kod djedova i baka kad se oni ne budu više mogli brinuti o njima, posebno o djeci s posebnim potrebama i još mnogo sličnih.

Mirjana Bartolić, dopredsjednica Udruge udomitelja Istarske županije, ističe problem neprepoznavanja udomitelja kao partnera državnim institucijama u zbrinjavanju djeteta, a suradnja s nadležnim centrima za socijalnu skrb često je obeshrabrujuća.

Odilia van Manen-Rojnić

Udruga "Nadomak sunca"
info@nadomaksunca.org

Eva Husak Bačac

Udruga "Oaza"
lenka.husak@pu.t-com.hr

Primjeri iz prakse:

3. Novorođenče

Nakon poroda djeteta majka ne želi dovesti dijete u svoju obitelj gdje živi s nasilnim suprugom, koji često konzumira alkohol i sa starijim bolesnim djetetom. Majka se boji za novorođenče te u suglasnosti sa CZSS-om daje dijete privremeno u udomiteljsku obitelj. Dijete je u obitelji do svoje druge godine, koliko je potrebno majci da se osamostali i situira, a situacija u obitelji se postupno popravila. Majka je redovito kontaktirala i posjećivala dijete barem dva puta tjedno i dijete je prepoznaje kao svoju majku i voli je. Nakon sređivanja situacije u obitelji dijete se vraća majci uz odobrenje CZSS-a. Brat i sestra dolaze u udomiteljsku obitelj na majčinu zamolbu CZSS-u. Otac je nasilan i sklon zlostavljanju majke i sve djece u obitelji. Posebno zlostavlja najmlađeg sina od tri godine koji je bolestan i najmlađu kćer od jedne godine. Kada je pod utjecajem alkohola, a djevojčica plače, izbacuje ju izvan kuće (zimi) i ne dozvoljava ni majci ni ostaloj djeci da je unesu. Oboje djece dolazi u udomiteljsku obitelj u vrlo lošem stanju, neuhranjeni, bolesni, sa smrzotinama na nogama i rukama. Tu se oporavljaju i započinju život bez trauma i stresova. Oboje djece kreće i u osnovnu školu, gdje su vrlo dobri učenici. Povremeno ih kontaktira majka i dolazi jednom godišnje u posjet. Djeca su u obitelji deset godina i lijepo se razvijaju, dobri su učenici i primjerenog vladanja. Nakon dužeg perioda otac teško obolijeva te djeca povremeno odlaze u posjet obitelji, čemu se raduju. Nakon deset godina te nakon očeva odlaska na odsluženje kazne zatvora na dulji period (sedam godina), majka traži od CZSS-a povrat djece. Djeca se vraćaju u obitelj nakon deset godina.

Otvoreno prvenstvo u plivanju osnovnih škola grada Šibenika

Gradski tim za Šibenik – zdravi grad, Javna ustanova Sportski objekti i Savez Sportova grada Šibenika organizirali su "Otvoreno prvenstvo grada u plivanju" za djecu gradskih osnovnih škola, koje je održano u četvrtak, 27. ožujka 2008. godine od 15 do 18.30 sati na Zatvorenom plivalištu Crnica. Prvenstvo je održano u sklopu nacionalne medijske kampanje "POVEZANI ZDRAVLJEM", kojom obilježavamo 20 godina djelovanja Hrvatske mreže zdravih gradova, čiji član je i grad Šibenik koji je ujedno bio i nositelj teme mjeseca ožujka "Zdravlje djece i mladih".

Natjecanju je pristupilo 170 učenika iz sedam gradskih osnovnih škola. Plivalo se u četiri kategorije, A – 7. i 8. razred, B – 5. i 6. razred, C – 3. i 4. razred i D – 1. i 2. razred, odnosno u pet disciplina, slobodno, prsno, leđno, leptir i mješovito.

Posebno valja izdvojiti štafetu 4x50 metara slobodno koja se plivala u dvije kategorije, "A kategorija" koja je obuhvaćala osme razrede i mlade i "D kategorija" u kojoj su plivali četvrti razredi i mladi. Plivanje je sport koji je najprimjereniji djeci, stoga smo organizacijom ovog natjecanja u sklopu programa "Šibenik – zdravi grad" željeli ukazati na korisnost, u prvom redu plivanja, ali i svih drugih tjelesnih aktivnosti, kao i na potrebu organiziranih programa na baze-

nima od strane institucija koji će obuhvaćati svu djecu, a i njihove roditelje koji će zasigurno provoditi kvalitetno i svrsishodno vrijeme. Ovaj projekt možemo ocijeniti zaista uspješnim. Zadovoljni su i roditelji i djeca, i natjecanje je zadovoljilo njihova očekivanja. Atmosfera na bazenu je i više nego pozitivna, djeca su vesela, a to je najvažnije.

Živana Podrug
zivana.podrug@šibenik.hr